

Bài báo nghiên cứu

CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP MÔN TOÁN THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC HỌC SINH Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Phan Văn Quang

Phòng Giáo dục và Đào tạo Quận Tân Bình, Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

Tác giả liên hệ: Phan Văn Quang – Email: quang_196901@yahoo.com

Ngày nhận bài: 15-3-2021; ngày nhận bài sửa: 20-4-2021; ngày duyệt đăng: 07-5-2021

TÓM TẮT

Đánh giá kết quả học tập (KQHT) theo tiếp cận năng lực là quá trình thu thập, phân tích và xử lý thông tin nhằm xác nhận sự phát triển năng lực người học thông qua việc người học vận dụng kiến thức, kỹ năng, thái độ vào thực hiện các nhiệm vụ hoặc giải quyết các tình huống học tập gắn với bối cảnh thực tiễn. Quản lý hoạt động đánh giá KQHT theo tiếp cận năng lực là nhiệm vụ quan trọng của người Hiệu trưởng (HT) nhà trường. Bài viết dưới đây trình bày kết quả nghiên cứu lý luận về các yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động này ở trường trung học cơ sở (THCS) Thành phố Hồ Chí Minh (TPHCM) đồng thời trình bày kết quả khảo sát thực trạng về mức độ ảnh hưởng của các yếu tố này đến hoạt động nêu trên ở các trường THCS trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh. Kết quả nghiên cứu khảo sát 104 CBQL (HT, PHT, TTCM) và 216 giáo viên (GV) Toán cho thấy mức độ ảnh hưởng của các yếu tố từ khá ảnh hưởng đến rất ảnh hưởng và đạt 100% từ khá ảnh hưởng trở lên trên toàn mẫu. Kết quả này có thể là nguồn tài liệu tham khảo hữu ích để HT các trường quan tâm và đề ra các biện pháp nhằm quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS đạt hiệu quả.

Từ khóa: yếu tố ảnh hưởng; tiếp cận năng lực; Thành phố Hồ Chí Minh; quản lý; trường THCS; đánh giá kết quả học tập môn Toán

1. Mở đầu

Công tác quản lý chất lượng dạy và học nói chung và môn Toán nói riêng rất cần các thông tin từ việc đánh giá KQHT của HS. Bộ Giáo dục và Đào tạo đã xác định đổi mới đánh giá KQHT của HS theo tiếp cận năng lực là khâu đột phá nhằm thúc đẩy các quá trình đổi mới phương pháp dạy học, hình thức tổ chức hoạt động dạy học theo hướng phát huy năng lực người học... Chính vì thế, HT cần phải nâng cao nhận thức, hiểu rõ tầm quan trọng của việc tổ chức hoạt động đánh giá kết quả học tập của học sinh trong đơn vị mình, nhất là bộ môn Toán. Bên cạnh đó, người đứng đầu nhà trường cũng cần quan tâm đến các yếu tố thuộc

Cite this article as: Phan Van Quang (2021). Factors affecting the management of student assessment in Mathematics at secondary schools in Ho Chi Minh City. *Ho Chi Minh City University of Education Journal of Science*, 18(5), 827-839.

về chính bản thân người HT (nhận thức, năng lực quản lí...); GV Toán; điều kiện làm việc, cấp trên và cha mẹ HS có tác động đến hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo hướng phát huy năng lực người học.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số vấn đề lí luận về các yếu tố ảnh hưởng đến quản lí hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS ở trường THCS TPHCM

2.1.1. Yếu tố thuộc về cán bộ quản lí (CBQL)

a. Nhận thức của CBQL về sự cấp thiết của hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS và tầm quan trọng của việc quản lí hoạt động này tại trường THCS

Hiệu trưởng, phó hiệu trưởng (PHT) và tổ trưởng chuyên môn (TTCM) Toán cần phải nhận thức sâu, rộng về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS. Cán bộ quản lí cần phải có trách nhiệm trong việc nghiên cứu các văn bản chỉ đạo của cấp trên để chủ động lập kế hoạch hóa; lãnh đạo, tổ chức thực hiện và kiểm tra việc đánh giá. Từ đó, điều chỉnh kế hoạch kịp thời nhằm nâng cao chất lượng học tập môn Toán của học sinh. Nhận thức của CBQL là sự cấp thiết của hoạt động đánh giá kết quả học tập môn Toán theo tiếp cận năng lực HS. Bởi vì, hoạt động này rất quan trọng trong quá trình dạy học và giáo dục học sinh, mỗi thành viên phải luôn nhận thức việc đánh giá phải thực chất, chính xác, đúng năng lực học tập môn Toán của từng cá nhân người học. Chính vì thế, cán bộ quản lí luôn năng động, sáng tạo, chủ động trong việc quản lí hoạt động đánh giá một cách hiệu quả.

b. Năng lực quản lí của hiệu trưởng, phó hiệu trưởng (Thông tư 14/2018/TT-BGDĐT ngày 20/7/2018 của Bộ GDĐT) (Ministry of Education and Training, 2018b)

Hiệu trưởng là thủ trưởng của các cơ sở giáo dục; chịu trách nhiệm trực tiếp quản lí và điều hành tất cả các hoạt động của nhà trường theo các quy định của pháp luật và của Điều lệ trường học, trong đó, có công tác quản lí hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực học sinh. Để thực hiện nhiệm vụ này đòi hỏi bản thân HT phải nhận thức được tầm quan trọng của công tác quản lí hoạt động kiểm tra, đánh giá theo hướng tiếp cận năng lực HS; có tư tưởng đổi mới trong lãnh đạo công tác kiểm tra đánh giá của nhà trường; có năng lực quản lí, lãnh đạo thực hiện tốt các hoạt động trong nhà trường nhằm hướng tới mục tiêu của việc đánh giá, đáp ứng được yêu cầu phát triển phẩm chất, năng lực HS về bộ môn Toán; chỉ đạo tổ chuyên môn và giáo viên xây dựng kế hoạch dạy học, kế hoạch giáo dục bộ môn và cá nhân GV, tổ chức thực hiện dạy học và giáo dục theo tiếp cận năng lực HS; đổi mới phương pháp dạy học, giáo dục; đánh giá kết quả học tập, rèn luyện của người học theo yêu cầu phát triển phẩm chất, năng lực HS của Chương trình giáo dục phổ thông 2018; tuyển dụng và sử dụng giáo viên, nhân viên đảm bảo đủ về số lượng, đúng chuyên môn, nghiệp vụ để đảm bảo chất lượng giáo dục; chỉ đạo xây dựng và tổ chức thực hiện tốt kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng để phát triển năng lực nghề nghiệp cho người dạy, nhân viên, năng lực quản trị nhà trường cho PHT; thực hiện phân công, phối hợp giữa các tổ chuyên môn, tổ văn phòng và các bộ phận khác thực hiện nhiệm vụ theo quy định; chỉ đạo xây dựng và tổ chức thực

hiện tốt các quy định về tài chính, cơ sở vật chất, trang thiết bị và công nghệ phục vụ cho hoạt động giáo dục của nhà trường; tổ chức sơ kết, tổng kết nhằm đánh giá và rút kinh nghiệm về việc thực hiện công tác quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS của nhà trường.

c. Năng lực chuyên môn của TTCM Toán

Tổ chuyên môn là bộ phận trực tiếp xây dựng và tổ chức thực hiện kế hoạch dạy học và giáo dục theo chương trình bộ môn. Các hoạt động giáo dục thuộc chuyên môn Toán phải thực hiện theo kế hoạch giáo dục của nhà trường sau khi đã được hiệu trưởng phê duyệt. Trong đó, tổ trưởng đóng vai trò nòng cốt trong việc triển khai, tổ chức các hoạt động của bộ môn.

Để hoạt động của bộ môn đạt hiệu quả, tổ trưởng phải có năng lực xây dựng kế hoạch, điều hành tổ chức hoạt động của tổ, chủ động hướng dẫn, tổ chức cho các thành viên đánh giá kết quả học tập của học sinh theo Thông tư 58 và Thông tư 26 của Bộ GDĐT; năng lực bồi dưỡng, tập huấn chuyên môn cho GV trong tổ về việc xây dựng ma trận nội dung kiểm tra, ma trận đề kiểm tra theo tiếp cận năng lực học sinh; năng lực xây dựng thang đo đánh giá môn Toán theo 4 mức độ: nhận biết, thông hiểu, vận dụng ở mức độ thấp và vận dụng ở mức độ cao; năng lực ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT), thiết bị công nghệ trong hoạt động dạy học, học liệu số, khai thác và sử dụng hiệu quả các phần mềm dạy học, phần mềm đánh giá, xử lý và quản lý hoạt động đánh giá kết quả học tập môn Toán của học sinh.

2.1.2. Yếu tố thuộc về đội ngũ GV Toán và GV chủ nhiệm, nhân viên hỗ trợ

a. Nhận thức của đội ngũ GV Toán về sự cấp thiết của đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS

Giáo viên là người trực tiếp tham gia giảng dạy và giáo dục cho HS; xây dựng kế hoạch, tiến hành các tiết dạy học, thực hành và phát triển các khóa học nằm trong chương trình giảng dạy của nhà trường đồng thời cũng là người kiểm tra, ra đề, chấm kiểm tra để đánh giá chất lượng học tập của từng HS.

Năng lực của giáo viên là nắm vững chuyên môn và thành thạo nghiệp vụ. Người dạy phải thường xuyên cập nhật, nâng cao năng lực chuyên môn và nghiệp vụ đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục của người GV. Hay nói cách khác, giáo viên Toán bậc THCS (*Thông tư 20/2018/TT-BGDĐT ngày 22 tháng 8 năm 2018, điều 5*) cần có các năng lực sau: phát triển chuyên môn bản thân; xây dựng kế hoạch dạy học và giáo dục; sử dụng phương pháp dạy học và giáo dục; tổ chức kiểm tra, đánh giá; xây dựng ma trận nội dung kiểm tra, đánh giá KQHT theo tiếp cận năng lực HS. (Ministry of Education and Training, 2018c)

Từ các quan điểm trên, có thể hiểu: *Năng lực GV Toán THCS là năng lực xây dựng kế hoạch giảng dạy và giáo dục, năng lực sử dụng các phương pháp, các hình thức dạy học và giáo dục; tổ chức kiểm tra, đánh giá của GV nhằm nâng cao chất lượng giáo dục.*

Năng lực chuyên môn của đội ngũ giáo viên Toán có vai trò rất quan trọng trong việc xác định nhu cầu và cải thiện chất lượng bộ môn. Sự phát triển năng lực chuyên môn của mỗi GV không chỉ giúp cho bản thân người dạy trong việc giảng dạy và đánh giá KQHT

theo tiếp cận năng lực của HS, mà còn góp phần nâng cao chất lượng ở các cơ sở giáo dục. Trong hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực, năng lực của GV là yếu tố quyết định hàng đầu trong việc đánh giá. Trình độ của GV là điểm quan trọng trong việc dạy học; năng lực chuyên môn tốt giúp cho người đứng lớp chủ động trong việc xây dựng kế hoạch dạy học học theo chủ đề, xây dựng ma trận nội dung kiểm tra, đánh giá theo tiếp cận năng lực HS. Đồng thời, năng lực chuyên môn vững vàng còn giúp cho người dạy có thể truyền đạt cho người học lượng nội dung kiến thức đầy đủ, chính xác. Khả năng sử dụng những phương pháp, hình thức dạy học hiệu quả sẽ khơi gợi được tinh thần học hỏi, sự đam mê tìm tòi nghiên cứu khoa học, sự yêu thích bộ môn của học sinh. Ngoài ra, giáo viên có năng lực chuyên môn cao, nghiệp vụ vững sẽ giúp hoạt động kiểm tra, đánh giá một cách chính xác, hiệu quả nhằm hoàn thành tốt mục tiêu dạy học theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018.

Năng lực tổ chức kiểm tra, đánh giá giúp GV nắm được trình độ và khả năng tiếp thu kiến thức của HS. Từ đó, điều chỉnh phương pháp dạy học của mình nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy bộ môn. Để có thể đánh giá khách quan, chính xác, công bằng kết quả học tập của HS, đòi hỏi người GV phải có năng lực đánh giá (cả thành công và hạn chế của HS). Việc đánh giá đúng, trung thực không chỉ tác động mạnh mẽ đến thái độ, KQHT của HS mà còn tạo động lực cho học sinh phấn đấu. Mặt khác, thông qua kết quả đánh giá, giáo viên có thể tự nhận định khả năng giảng dạy của bản thân.

Năng lực về soạn đề kiểm tra là khả năng hiểu biết kiến thức và chương trình môn học. GV cần nắm vững kiến thức bộ môn, đảm bảo nội dung dạy học chính xác, có hệ thống, vận dụng hợp lý các kiến thức liên môn đáp ứng mục tiêu của chương trình giáo dục phổ thông 2018. Năng lực này được thể hiện ở việc GV nắm vững và chính xác hệ thống tri thức môn học, có sự liên hệ, mở rộng với các môn khoa học khác và thực tiễn trong cuộc sống.

Để đánh giá đúng, thực chất kết quả học tập của HS và hiệu quả giảng dạy của GV, người dạy cần phải có năng lực xây dựng thang đo đánh giá mức độ phát triển năng lực, xác định rõ các cấp độ đánh giá năng lực Toán học của HS đối với bộ môn. Chính vì thế, GV cần có năng lực xây dựng ma trận nội dung kiểm tra, đánh giá nhằm đảm bảo các cấp độ nhận biết, thông hiểu, vận dụng thấp, vận dụng cao thì mới đánh giá đúng năng lực học Toán của HS.

Năng lực ứng dụng CNTT thể hiện trong việc sử dụng các phương tiện, công cụ CNTT và truyền thông để quản lý, xử lý, kiểm tra, đánh giá cũng như ứng dụng CNTT làm công cụ hỗ trợ trong học tập và tự học cho GV.

b. Năng lực của đội ngũ nhân viên hỗ trợ (học vụ, thư viện, CNTT...)

Để hoạt động kiểm tra, đánh giá đạt hiệu quả, ngoài sự lãnh đạo của hiệu trưởng, phó hiệu trưởng, đội ngũ gv là những người trực tiếp tổ chức thực hiện cần có sự hỗ trợ tích cực từ các bộ phận gián tiếp khác của nhà trường như: kế toán; học vụ; thư viện; thiết bị; CNTT... Năng lực chuyên môn vững vàng của đội ngũ này sẽ góp phần tích cực cho công tác quản lý

hoạt động đánh giá của nhà trường, giúp nhà trường thực hiện có hiệu quả kế hoạch, chương trình giáo dục.

Nhân viên CNTT xử lý các kết quả đánh giá, lưu trữ, theo dõi và quản lý dữ liệu của bộ môn để lãnh đạo nhà trường có thể đánh giá chính xác KQHT của HS và có cơ sở chỉ đạo tổ chuyên môn và GV điều chỉnh nội dung, phương pháp và hình thức đánh giá một cách phù hợp với thực tế tại cơ sở giáo dục.

Kế toán tham mưu cho lãnh đạo nhà trường về toàn bộ công tác tài chính, các chế độ, chính sách cho CB-GV-NV và HS, đảm bảo việc sử dụng các nguồn kinh phí, chế độ chi cho việc thực hiện đổi mới trong dạy học và các hoạt động của nhà trường, mua sắm trang thiết bị phục vụ cho công tác dạy học được thực hiện kịp thời, đúng nguyên tắc và quy định của tài chính.

Nhân viên thiết bị cần có năng lực quản lý, sử dụng, bảo quản thiết bị; có khả năng vận dụng linh hoạt và hướng dẫn GV sử dụng có hiệu quả thiết bị, thí nghiệm vào thực tiễn giảng dạy; có kỹ năng phối hợp với giáo viên trong việc hướng dẫn HS thực hành.

c. Năng lực của GV chủ nhiệm trong hỗ trợ với GV Toán

Đồng hành với GV bộ môn trong hoạt động dạy và học, hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS là GV chủ nhiệm. Giáo viên chủ nhiệm là người được HT phân công và giao trách nhiệm, quản lý và tổ chức các hoạt động giáo dục ở một lớp học, luôn theo sát tình hình, chất lượng học tập của từng HS, thường xuyên phối hợp và trao đổi với GV giảng dạy của lớp mình phụ trách nhằm nắm được KQHT môn Toán, biết thông tin về năng lực học tập của từng em để có những giải pháp tư vấn, hỗ trợ cho HS, phối hợp và tư vấn cho cha mẹ học sinh kịp thời điều chỉnh, phát huy năng lực cho HS thông qua các cuộc họp, hoặc trao đổi trực tiếp với CMHS những trường hợp cá biệt.

2.1.3. Các yếu tố thuộc về điều kiện làm việc, cấp trên và cha mẹ HS

a. Các văn bản chỉ đạo của cấp trên về đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS

Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04 tháng 11 năm 2013 của Hội nghị Trung ương Đảng khóa XI (về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”) đã đề ra các nhiệm vụ và giải pháp đổi mới giáo dục Việt Nam (The central executive committee of the Communist Party of Vietnam, 2013). Thực hiện Nghị quyết này, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành nhiều văn bản quan trọng về đổi mới giáo dục. Trong đó, đáng chú ý là văn bản 4612/BGDĐT-GDTrH ngày 03/10/2017 về việc hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục phổ thông hiện hành theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất HS (Ministry of Education and Training, 2017); đặc biệt quan trọng là Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 ban hành Chương trình giáo dục phổ thông 2018, xác định các năng lực chung cốt lõi cần hình thành cho HS là: năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo (Ministry of Education and Training, 2018) và thông tư 26/2020/TT-BGDĐT ngày 26/8/2020 sửa đổi bổ sung một

số điều của Quy chế đánh giá xếp loại học sinh THCS và học sinh THPT, trong đó có môn Toán cấp THCS có nhiều đổi mới, đặc biệt kết hợp đánh giá bằng nhận xét và đánh giá bằng điểm số. Thông tư quy định rõ môn Toán có số điểm kiểm tra thường xuyên là 04 (ĐGTX); điểm đánh giá giữa kì 01 (ĐGGK); Điểm đánh giá cuối kì là 01 (ĐGCK) (Khoản 1, điều 8). Kiểm tra đánh giá được thực hiện trực tiếp hoặc trực tuyến thông qua: hỏi-đáp, viết, thuyết trình, thực hành, sản phẩm học tập, dự án học tập (Điều 7). (Ministry of Education and Training, 2020).

b. Điều kiện cơ sở vật chất và tài chính của nhà trường

Nhà trường cần trang bị cơ sở vật chất như các phòng học đúng quy cách, các phòng chức năng bộ môn phù hợp, tạo thuận lợi cho việc đổi mới phương pháp, hình thức dạy học, trang thiết bị CNTT, phần mềm quản lý số điểm điện tử nhằm hỗ trợ hoạt động kiểm tra, đánh giá theo hướng tiếp cận năng lực của HS. Trang bị hệ thống đường truyền Internet, bảng tương tác, phần mềm dạy học môn Toán, phần mềm xử lý thông tin việc tổ chức kiểm tra, đánh giá; công cụ đánh giá trên phần mềm nhằm đảm bảo tính khách quan, công bằng trong quá trình đánh giá theo tiếp cận năng lực học sinh.

Tài chính của nhà trường có vai trò rất quan trọng trong hoạt động này. Bộ phận kế toán nhà trường tham mưu việc dự trù kinh phí để tập huấn, đào tạo, bồi dưỡng cho CB, GV, nhân viên về những thông tư mới quy định đánh giá theo tiếp cận năng lực HS; xây dựng ma trận nội dung, ma trận đề kiểm tra đánh giá, phần mềm hỗ trợ đánh giá, phần mềm dạy học theo tiếp cận năng lực học sinh...

c. Sự quan tâm phối hợp của gia đình trong đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS

Vai trò của CMHS rất quan trọng trong việc quyết định chất lượng học tập của các em HS. Cha mẹ chính là người theo dõi việc học tập, nhắc nhở, động viên, chăm lo sức khỏe để các con thực hiện tốt các bài kiểm tra trong năm học. Nếu cha mẹ chưa thật sự quan tâm đến việc học tập của con em, chưa chú ý nhắc nhở, đôn đốc thì các con sẽ lơ là, không tập trung ôn bài, học bài. Từ đó, ảnh hưởng đến kết quả học tập của học sinh nói riêng, chất lượng dạy học của giáo viên và chất lượng giáo dục của nhà trường nói chung.

2.2. Thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS ở trường THCS TPHCM

2.2.1. Mục tiêu và nội dung khảo sát

Nghiên cứu nhằm khảo sát thực trạng các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS của CBQL và giáo viên ở trường THCS TPHCM để xác lập cơ sở thực tiễn cho đề tài.

2.2.2. Địa bàn và khách thể khảo sát

Khảo sát 13 quận/huyện: Quận 1, Quận 2, Quận 3, Quận 6, Quận 10, Quận 12, quận Tân Bình, quận Bình Tân, huyện Bình Chánh, huyện Cần Giờ, huyện Nhà Bè, huyện Thủ Đức, huyện Hóc Môn. Mỗi quận/huyện khảo sát 2 trường THCS công lập. Đối tượng khảo sát là CBQL và giáo viên bộ môn Toán.

Bảng 1. Khái quát về khách thể khảo sát

Khách thể khảo sát	Số lượng	Tổng số
Hiệu trưởng	26	78
Phó hiệu trưởng	52	
Tổ trưởng chuyên môn Toán	26	26
Giáo viên Toán	216	216

2.2.3. Phương pháp khảo sát

Phương pháp chính được sử dụng là phương pháp điều tra bằng bảng hỏi, phương pháp phỏng vấn sâu

*Thang điểm được quy ước như sau: 5 điểm – Rất ảnh hưởng; 4 điểm – Khá ảnh hưởng; 3 điểm – Ảnh hưởng vừa phải; 2 điểm – Ít ảnh hưởng; 1 điểm - Không ảnh hưởng.

*Điểm trung bình được chia ra các mức độ: 1 điểm – 1,8 điểm: Không ảnh hưởng; 1,81 điểm – 2,60 điểm: ít Ảnh hưởng; 2,61 điểm – 3,40 điểm: Ảnh hưởng vừa phải; 3,41 điểm – 4,20 điểm: Khá ảnh hưởng; 4,21 điểm – 5 điểm: Rất ảnh hưởng.

2.2.4. Kết quả khảo sát

Người nghiên cứu khảo sát yếu tố thuộc về cán bộ quản lí, đội ngũ GV Toán và GV chủ nhiệm, nhân viên hỗ trợ; điều kiện làm việc, cấp trên và CMHS có ảnh hưởng đến việc HT quản lí hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS ở trường THCS TPHCM.

Tổng hợp kết quả đánh giá của 104 CBQL và 216 GV các trường THCS công lập TPHCM về các yếu tố ảnh hưởng đến quản lí hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS ở trường THCS TPHCM. Phỏng vấn sâu 13 HT, 13 TTCM, 13 GV Toán của 13 trường THCS của tại 13 quận/ huyện để làm rõ hơn thông tin thu được từ phương pháp khảo sát bằng bảng hỏi. Kết quả được thể hiện như sau:

a. Yếu tố thuộc về cán bộ quản lí

Thực trạng yếu tố thuộc về CBQL trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS được thể hiện ở Bảng 2.

Bảng 2. Thực trạng của CBQL và giáo viên về yếu tố thuộc về cán bộ quản lí

STT	Yếu tố thuộc về cán bộ quản lí	CBQL		Giáo viên		Tổng hợp			Mức độ
		Trung bình	Độ lệch chuẩn	Trung bình	Độ lệch chuẩn	Trung bình	Độ lệch chuẩn	Xếp hạng	
1	Nhận thức của CBQL về sự cấp thiết của hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS và tầm quan trọng của việc quản lí hoạt động này tại trường THCS	4,11	0,81	4,14	0,77	4,13	0,78	1	Khá ảnh hưởng

2	Năng lực quản lí của CBQL	4,09	0,81	3,97	0,59	4,01	0,67	2	Khá ảnh hưởng
3	Năng lực chuyên môn của TTCM Toán	4,11	0,86	3,88	0,56	3,95	0,68	3	Khá ảnh hưởng
	Chung	4,10	0,83	4,00	0,64	4,03	0,71		Khá ảnh hưởng

Tổng hợp kết quả khảo sát HT, PHT, TTCM Toán và GV Toán về thực trạng các yếu tố thuộc về CBQL trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS được trình bày trong Bảng 2 cho thấy:

Thứ nhất: Điểm trung bình của CBQL và GV về các yếu tố ảnh hưởng thuộc về CBQL trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS đều nằm trong khoảng 3,88 điểm đến 4,14 điểm và tất cả đều đạt mức độ 4. Với các điểm trung bình đã thống kê như bảng trên cho thấy sự nhận định của CBQL và GV về các yếu tố ảnh hưởng thuộc về CBQL trong việc đánh giá KQHT môn Toán THCS theo tiếp cận năng lực HS luôn ở mức độ *Khá ảnh hưởng*.

Thứ hai: CBQL và GV đều có kết quả đánh giá điểm trung bình cao nhất là *Nhận thức của CBQL về sự cấp thiết của hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS và tầm quan trọng của việc quản lí hoạt động này tại trường THCS*, xếp thứ 2 là *Năng lực chuyên môn của TTCM Toán*; xếp thứ 3 là *Năng lực quản lí của CBQL*.

Thứ ba: Độ lệch chuẩn từ các kết quả các yếu tố thuộc về CBQL trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS tại trường THCS ở CBQL và GV trong khoảng từ 0,56 đến 0,86 cho thấy số liệu thu được đảm bảo tin cậy.

Kết quả phỏng vấn sâu 13 HT, 13 TTCM, 13 GV, dù cách dùng từ ngữ khác nhau, nhưng 100% ý kiến thống nhất các yếu tố thuộc về CBQL bao gồm: *Nhận thức của CBQL về sự cấp thiết của hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS và tầm quan trọng của việc quản lí hoạt động này tại trường THCS*; *Năng lực quản lí của CBQL*; *Năng lực chuyên môn của TTCM Toán* đều ở mức khá ảnh hưởng đến việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS.

b. Yếu tố thuộc về đội ngũ GV Toán và giáo viên, nhân viên hỗ trợ

Thực trạng yếu tố thuộc về GV Toán trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS được thể hiện ở Bảng 3.

Bảng 3. *Thực trạng của CBQL và giáo viên về yếu tố thuộc về đội ngũ GV Toán và giáo viên, nhân viên hỗ trợ*

STT	Yếu tố thuộc về đội ngũ GV Toán và giáo viên, nhân viên hỗ trợ	CBQL		Giáo viên		Tổng hợp			Mức độ
		Trung bình	Độ lệch chuẩn	Trung bình	Độ lệch chuẩn	Trung bình	Độ lệch chuẩn	Xếp hạng	
1	Nhận thức của đội ngũ giáo viên Toán về sự cấp thiết của đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS	4,07	0,80	4,00	0,58	4,02	0,66	2	Khá ảnh hưởng
2	Năng lực chuyên môn của đội ngũ giáo viên Toán	4,04	0,79	4,07	0,57	4,06	0,65	1	Khá ảnh hưởng
3	Năng lực của đội ngũ nhân viên hỗ trợ (học vụ, thư viện, Công nghệ thông tin...)	3,99	0,76	4,00	0,70	4,00	0,71	3	Khá ảnh hưởng
4	Năng lực của GV chủ nhiệm trong hỗ trợ với GV Toán	3,99	0,82	3,98	0,72	3,98	0,76	4	Khá ảnh hưởng
	Chung	4,02	0,79	4,01	0,64	4,02	0,69		Khá ảnh hưởng

Tổng hợp kết quả khảo sát cán bộ quản lý và giáo viên về thực trạng các yếu tố thuộc về GV Toán trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS được trình bày trong Bảng 3 cho thấy:

Thứ nhất: Điểm trung bình của CBQL và GV về các yếu tố ảnh hưởng thuộc về GV Toán trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS đều nằm trong khoảng 3,98 điểm đến 4,07 điểm và tất cả đều đạt mức độ 4. Với các điểm trung bình đã thống kê như Bảng 3 cho thấy sự nhận định của CBQL và GV về các yếu tố ảnh hưởng thuộc về GV Toán trong việc đánh giá KQHT môn Toán THCS theo tiếp cận năng lực HS luôn ở mức độ *Khá ảnh hưởng*.

Thứ hai: CBQL và GV đều có kết quả đánh giá điểm trung bình cao nhất là *Năng lực chuyên môn của đội ngũ giáo viên Toán*; xếp thứ 2 là *Nhận thức của đội ngũ giáo viên Toán về sự cấp thiết của đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS*; xếp thứ 3 là *Năng*

lực của đội ngũ nhân viên hỗ trợ (Học vụ, Thư viện, Công nghệ thông tin...); xếp hạng thấp nhất là Năng lực của GV chủ nhiệm trong hỗ trợ với GV Toán.

Thứ ba: Độ lệch chuẩn từ các kết quả về các yếu tố thuộc về GV Toán trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS tại trường THCS ở CBQL và GV trong khoảng từ 0,57 đến 0,82 cho thấy số liệu thu được đảm bảo tin cậy.

Kết quả phỏng vấn sâu 13 HT, 13 TTCM, 13 GV, dù cách dùng từ ngữ khác nhau, nhưng 100% ý kiến thống nhất yếu tố thuộc về đội ngũ GV Toán và giáo viên, nhân viên hỗ trợ bao gồm: Nhận thức của đội ngũ giáo viên Toán về sự cấp thiết của đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS; Năng lực chuyên môn của đội ngũ giáo viên Toán; Năng lực của đội ngũ nhân viên hỗ trợ (học vụ, thư viện, Công nghệ thông tin...); Năng lực của GV chủ nhiệm trong hỗ trợ với GV Toán, đều ở mức khá ảnh hưởng đến việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS.

b. Các yếu tố thuộc về điều kiện làm việc, cấp trên và cha mẹ HS

Thực trạng yếu tố thuộc về điều kiện làm việc, cấp trên và cha mẹ trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS được thể hiện ở Bảng 4.

Bảng 4. Thực trạng của CBQL và giáo viên về các yếu tố thuộc về điều kiện làm việc, cấp trên và cha mẹ HS

STT	Các yếu tố thuộc về điều kiện làm việc, cấp trên và cha mẹ HS	CBQL		Giáo viên		Tổng hợp			Mức độ
		Trung bình	Độ lệch chuẩn	Trung bình	Độ lệch chuẩn	Trung bình	Độ lệch chuẩn	Xếp hạng	
1	Điều kiện cơ sở vật chất và tài chính của nhà trường	3,96	0,82	3,87	0,54	3,90	0,65	1	Khá ảnh hưởng
2	Chỉ đạo của cấp trên về đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS	3,92	0,80	3,84	0,56	3,87	0,64	2	Khá ảnh hưởng
3	Sự quan tâm phối hợp của gia đình HS trong đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS	3,95	0,82	3,81	0,58	3,85	0,67	3	Khá ảnh hưởng
Chung		3,95	0,81	3,84	0,56	3,87	0,65		Khá ảnh hưởng

Tổng hợp kết quả khảo sát cán bộ quản lý và giáo viên về thực trạng các yếu tố thuộc về điều kiện làm việc, cấp trên và cha mẹ HS trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS được trình bày trong Bảng 4 cho thấy:

Thứ nhất: Điểm trung bình của CBQL và GV về các yếu tố ảnh hưởng thuộc về điều kiện làm việc, cấp trên và cha mẹ HS trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS đều nằm trong khoảng 3,81 điểm đến 3,96 điểm và tất cả đều đạt mức độ 4. Với các điểm trung bình đã thống kê như Bảng 4 cho thấy sự nhận định của CBQL và GV về các yếu tố ảnh hưởng thuộc về điều kiện làm việc, cấp trên và cha mẹ HS trong việc đánh giá KQHT môn Toán THCS theo tiếp cận năng lực HS luôn ở mức độ *Khá ảnh hưởng*.

Thứ hai: CBQL và GV đều có kết quả đánh giá điểm trung bình cao nhất là *Điều kiện cơ sở vật chất và tài chính của nhà trường*; xếp thứ 2 là *Chỉ đạo của cấp trên về đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS*; xếp hạng thấp nhất là *Sự quan tâm phối hợp của gia đình HS trong đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS*.

Thứ ba: Độ lệch chuẩn từ các kết quả các yếu tố thuộc về điều kiện làm việc, cấp trên và cha mẹ HS trong việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS tại trường THCS ở CBQL và GV trong khoảng từ 0,54 đến 0,82 cho thấy số liệu thu được đảm bảo tin cậy.

Qua phỏng vấn sâu 13 HT, 13 TTCM, 13 GV, dù cách dùng từ ngữ khác nhau, nhưng 100% ý kiến thống nhất các yếu tố thuộc về điều kiện làm việc, cấp trên và cha mẹ HS bao gồm: *Điều kiện cơ sở vật chất và tài chính của nhà trường*; *Chỉ đạo của cấp trên về đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS*; *Sự quan tâm phối hợp của gia đình HS trong đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS*, đều ở mức khá ảnh hưởng đến việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS. Tuy nhiên, trong quá trình phỏng vấn có ý kiến cho rằng cha mẹ chưa quen với việc đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực của người học nên chưa có sự hợp tác với nhà trường trong quá trình giáo dục.

3. Kết luận

Cơ sở lý luận và thực tiễn trên cũng cho thấy vai trò quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS ở trường THCS là một trong những nhiệm vụ quan trọng, góp phần đảm bảo chất lượng giáo dục và đào tạo của nhà trường. Những yếu tố ảnh hưởng nhiều đến quản lý hoạt động đánh giá: *Nhận thức của CBQL sự cấp thiết của hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS và tầm quan trọng của việc quản lý hoạt động này tại trường THCS (4,13 điểm)*; *Năng lực chuyên môn của đội ngũ giáo viên Toán (4,06 điểm)*; *Nhận thức của đội ngũ giáo viên Toán về sự cấp thiết của đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS (4,02 điểm)*; *Năng lực quản lý của CBQL (4,01 điểm)*. Những yếu tố ít ảnh hưởng đến quản lý hoạt động đánh giá: *Sự quan tâm phối hợp của gia đình HS trong đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS (3,85 điểm)*; *Chỉ đạo của cấp trên về đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS (3,87 điểm)*. Do đó, để hoạt động kiểm tra, đánh giá ở trường THCS được tổ chức một cách có hiệu quả thì HT không chỉ vận dụng tốt các chức năng quản lý mà cần phải tận dụng, phân tích các yếu tố có

tác động đến hoạt động đánh giá KQHT của HS. Hiện tại, người viết chưa thấy có nghiên cứu nào về quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS. Có thể nói đề tài nghiên cứu “Quản lý hoạt động đánh giá KQHT môn Toán theo tiếp cận năng lực HS ở trường THCS TPHCM” là một trong những nghiên cứu đầu tiên trong bối cảnh thực hiện chương trình giáo dục phổ thông mới. Người viết cho rằng kết quả nghiên cứu thu được từ thực tiễn trong quá trình nghiên cứu sẽ làm cơ sở để HT phân tích đầy đủ và chi tiết các yếu tố bên trong, yếu tố bên ngoài nhà trường có ảnh hưởng đến công tác quản lý hoạt động kiểm tra, đánh giá tại các cơ sở giáo dục. Từ đó, HT đề ra các biện pháp để quản lý hoạt động này một cách hiệu quả. Thông tin trong bài viết có thể là nguồn tài liệu tham khảo hữu ích cho HT trong việc quản lý chất lượng giáo dục của nhà trường, đồng thời quan tâm đến các yếu tố có ảnh hưởng gián tiếp đến KQHT môn Toán của học sinh.

❖ **Tuyên bố về quyền lợi:** Tác giả xác nhận hoàn toàn không có xung đột về quyền lợi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Ministry of Education and Training (2011). *Quy chế danh gia, xếp loại học sinh trung học cơ sở, trung học phổ thông* [Evaluation and classification regulations for middle and high school students] (Issued under Circular No.58/2011/TT-BGDĐT dated December 12, 2011).
- Ministry of Education and Training (2017). *Hướng dẫn thực hiện chương trình giáo dục phổ thông hiện hành theo định hướng phát triển năng lực và phẩm chất học sinh từ năm học 2017-2018*. [The guidance of how to implement the current general education program in the direction of developing students' capacity and qualities from the 2017-2018 school year]. (Issued under Circular No.4612/BGDĐT-GDTrH dated October 3, 2017).
- Ministry of Education and Training (2018a). *Chương trình giáo dục phổ thông* [General education program] (Issued under Circular No.32/2018/TT-BGDĐT dated December 26, 2018).
- Ministry of Education and Training (2018b). *Quy định chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông* [Professional standards for principals of general education institutions] (Issued under Circular No.14/2018/TT-BGDĐT dated July 20, 2018).
- Ministry of Education and Training (2018c). *Quy định chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông* [Professional standards for teachers of general education institutions] (Issued under Circular No.20/2018/TT-BGDĐT dated August 22, 2018).
- Ministry of Education and Training (2020). *Sửa đổi bổ sung một số điều của Quy chế danh gia xếp loại học sinh THCS và học sinh THPT* [Amending and supplementing a number of articles of the Regulation on assessment and classification of middle and high school students] (issued under Circular No.26/2020/TT-BGDĐT dated August 26, 2018).
- Nguyen, C. K. (2016). *Kiểm tra danh gia trong giáo dục* [Assessment in education]. Hanoi: National University of Education Publishing House.
- Nguyen, C. K. (2019). *Đổi mới danh gia học sinh phổ thông theo tiếp cận năng lực* [Innovating high school assessment according to competency approaches]. Hanoi: National University of Education Publishing House.

The central executive committee of the Communist Party of Vietnam (2013). “*Doi moi can ban, toan dien giao duc va dao tao, dap ung yeu cau cong nghiep hoa, hien dai hoa trong dieu kien kinh te thi truong dinh huong xa hoi chu nghia va hoi nhap quoc te*” da duoc hoi nghi Trung uong 8 (khoa XI) thong qua. [Resolution on fundamental and comprehensive renovation of education and training, meeting the requirements of industrialization and modernization in the context of a socialist- oriented market economy and international integration was approved by the 8th Central Conference]. (Issued under The resolution No.29-NQ/TW dated November 4, 2013).

Tran, K., & Tran, D.C. (Co-Editors) (2012). *Doi moi cong tac Danh gia (ve ket qua hoc tap cua hoc sinh trung THCS) [Innovating the assessment (on the results of the secondary schools students)]*. Hanoi: Education Publishing House.

FACTORS AFFECTING THE MANAGEMENT OF STUDENT ASSESSMENT IN MATHEMATICS AT SECONDARY SCHOOLS IN HO CHI MINH CITY

Phan Van Quang

Department of Education and Training, Tan Binh District, Ho Chi Minh City, Vietnam

Corresponding author: Phan Van Quang – Email: quang_196901@yahoo.com

Received: March 15, 2021; Revised: April 20, 2021; Accepted: May 07, 2021

ABSTRACT

Assessment of learning outcomes (performance) according to the competency-based approach is the process of collecting, analyzing, and processing information to confirm whether a student can achieve a competency through students’ application of knowledge, skills, attitudes into performing tasks or solving learning situations associated with practical contexts. Managing the evaluation of learning outcomes based on competency is one of important tasks of school principals. This article presents the results of literature review on the factors affecting the management of student assessment as well as presents the survey results of these factors in Mathematics at secondary schools in Ho Chi Minh City (HCMC). The study surveyed 104 management staff (principals, vice-principals, and department leaders) and 216 math teachers. The results show that all these factors have a moderate influence (100%). The results can be a useful source of reference for secondary school principals to consider and propose measures to limit the impact of factors affecting student assessment in Mathematics

Keywords: affecting factors; competency-based approach; Ho Chi Minh City; management in education; secondary schools; the assessment of learning outcomes in Mathematics